

Piątek trzynastego nie taki pechowy?

Data publikacji: 13.03.2020 15:40

Dziś 13 marca 2020, czyli marcowy „piątek trzynastego”. Dlaczego dzień ten uznawany jest za pechowy? Czy pech w piątek trzynastego jest kolejnym zachodnioeuropejskim lub amerykańskim trendem, który do nas dotarł, czy też ma uwarunkowania kulturowe również na Śląsku Cieszyńskim?

zdjęcie poglądowe /pixabay.com

Jak się okazuje, pechowy piątek 13 wywodzi się z krajów europejskich, przesąd zakorzenił się jednak również m.in. na Filipinach. Z kolei w Grecji, Rumunii, czy Hiszpanii istnieje przesąd, że pecha będziemy mieli w trzynasty dzień miesiąca, o ile ten wypadnie we wtorek. Z kolei Włosi za pechowy uważają piątek siedemnastego. W większości przypadków jednak pech ma związek z liczbą 13.

Dlaczego jednak nie każdy trzynasty dzień miesiąca jest pechowy, a tylko piątek? Teorii jest wiele, jednak pojawia się pogląd, że może mieć to związek z Templariuszami. Otóż w piątek, 13 października 1307 roku doszło do aresztowania templariuszy. Rycerze zostali oskarżeni o herezję, sodomie i bałwochwalstwo. Był to początek końca zakonu, w dodatku spowodowany fałszywym oskarżeniem. Wydarzenie pociągało za sobą sporo problemów i śmierci, w związku z tym z pewnością można było uznać ten dzień za co najmniej pechowy...

Co jednak ze Śląskiem Cieszyńskim, który raczej nie miał na swoim terenie zakonu templariuszy? Otóż dawni mieszkańcy nadolziańskiego grodu również przywiązywali wagę do liczby 13, chociaż w regionie w piątek 13 raczej nie doszło do spektakularnego, tragicznego zdarzenia (i niech ten stan się utrzyma). Występuje jednak wiele innych przesądów, związanych z trzynastką. Fakt, że również tutaj „piątek trzynastego” przyjął się, jako pechowy, może wynikać z wielu kwestii. Przede wszystkim w wierze chrześcijańskiej możemy znaleźć część wyjaśnienia. Konkretnie chodzi o śmierć Jezusa, do której miało dojść właśnie w piątek. Być może właśnie połączenie tego faktu i zakorzenionej w społeczeństwie niechęci do liczby trzynastki wynika przesąd o pechowym piątku – **wierzenia ludowe odnoszą się do liczby 13 i samego piątku. Osobom urodzonym w piątek wrócono rychłą śmierć. Z kolei osoby urodzone trzynastego dnia miesiąca miały być ubogie, chore i nieszczęśliwe** – wyjaśnił Grzegorz Studnicki z Uniwersytetu Śląskiego, wyjaśniając, że kiedyś przesądów było znacznie więcej i nie tylko piątek trzynastego był pechowy, a w samym styczniu pojawiało się 7 dat, z którymi lepiej nie mieć nic wspólnego.

Wierzenia ludowe i przesądy jednak mają to do siebie, że są tylko porzekadłami, które z prawdą mają niewiele wspólnego (przypominamy, że kilkaset lat temu wierzono, że obcięcie kołtuna, który zrobił się we włosach, może skutkować poważną chorobą). Tak więc piątek 13 można więc równie dobrze uznać, za dzień szczęśliwy (piątek to wigilia weekendu, więc z definicji budzi pozytywne skojarzenia).